

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ АНТОНА МАКАРЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою

(протокол № 7 від «27» 08 2025р.)

Директор КППФК ім. А. Макаренка

 Володимир КОШИНСЬКИЙ

«27» 08 2025р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про самостійну роботу здобувачів освіти
у Київському професійно – педагогічному фаховому коледжі
імені Антона Макаренка**

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти у Київському професійно - педагогічному фаховому коледжі імені Антона Макаренка (далі - Положення) розроблене з урахуванням норм Законів України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Київському професійно - педагогічному фаховому коледжі імені Антона Макаренка, Положення про порядок оцінювання знань студентів при організації освітнього процесу в Київському професійно – педагогічному фаховому коледжі імені Антона Макаренка, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти у Київському професійно. – педагогічному фаховому коледжі імені Антона Макаренка та інших документів, якими регулюється освітній процес у Київському професійно - педагогічному фаховому коледжі імені Антона Макаренка (далі - Коледж).

Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу і регулює організацію та виконання самостійної роботи студентів у коледжі.

1.2. Положення визначає вимоги та умови, необхідні для організації самостійної навчальної роботи студентів та спрямоване на вирішення наступних завдань:

- створення умов для організації самостійної роботи здобувачів освіти;
- навчити студентів самостійно планувати власну стратегію навчання, раціонально організовувати свій час, працювати з комп'ютером, засвоювати отриманий під час лекційних та практичних занять навчальний матеріал, опрацювати джерела інформації, здійснювати науково-дослідну роботу;
- формування мотивації студентів до подальшої ефективної професійної діяльності;
- сприяння формуванню у студентів навичок самостійної навчальної, дослідницької, наукової, практичної роботи;
- сприяння формуванню професійних якостей, знань, умінь і навичок майбутніх фахівців.

2. Порядок здійснення самостійної роботи здобувачів освіти

2.1. Зміст і види самостійної роботи здобувачів освіти

2.1.1. Самостійна робота студентів є невід'ємною складовою освітнього процесу у закладі освіти.

2.1.2. Самостійна робота студента - це форма організації навчального процесу, за якою заплановані завдання виконуються студентом самостійно у позааудиторний час або самостійно під час навчальних занять під методичним керівництвом викладача.

2.1.3. Самостійна робота студента спрямована на системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчального матеріалу в межах програми навчальної дисципліни та формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у формуванні сучасного фахівця, здатного до креативного мислення, вільного для орієнтування в інформаційному просторі та прийняття важливих самостійних рішень у нестандартних професійних ситуаціях.

2.1.4. Студенти коледжу зобов'язані виконувати вимоги освітньої програми, яка передбачає, зокрема, самостійне опанування окремих тем навчальних дисциплін.

2.1.5. Самостійна робота студента заочної форми навчання – засіб самостійного засвоєння студентом заочної форми навчання навчального матеріалу в позааудиторний час, що включений до навчального плану для вивчення певної дисципліни.

Для студентів заочної форми навчання завдання повинні бути сформульовані таким чином, щоб студент мав змогу самостійно вивчити зміст дисципліни.

2.1.6. Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу під час позааудиторної навчальної роботи.

2.1.7. Самостійна робота студента передбачає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);

- виконання завдань із навчальної дисципліни протягом семестру: написання рефератів, повідомлень, доповідей, створення презентацій, робота з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій тощо;

- виконання завдань, передбачених програмою практики;
- роботу над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою навчальною програмою дисципліни винесені на самостійне опрацювання студентів;
- підготовку до всіх видів контрольних випробувань, зокрема до курсових, поточних і комплексних контрольних робіт, підсумкових модульних контрольних робіт;
- роботу в студентських гуртках, участь у тренінгах, семінарах тощо;
- участь у науковій і науково-методичній роботі; участь у науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;
- підготовку до підсумкової атестації.

2.1.8. Самостійна робота студента спрямована на системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчального матеріалу в межах програми навчальної дисципліни та формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у формуванні сучасного фахівця, здатного до креативного мислення, вільного для орієнтування в інформаційному просторі та прийняття важливих самостійних рішень у нестандартних професійних ситуаціях.

2.1.9. **Форми самостійної роботи студента:**

- індивідуальна та групова робота в аудиторії під безпосереднім керівництвом викладача і в його присутності;
- позааудиторна робота, яка здійснюється студентом самостійно, без викладача, але під його загальним керівництвом і контролем, зокрема дистанційно.

2.1.10. Зміст самостійної роботи студента при вивченні певної дисципліни визначається виходячи з галузевих стандартів освіти (у разі їх наявності), освітньою (освітньо-професійною) програмою, робочою програмою дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

2.2. Умови для самостійної роботи

2.2.1. Умови для самостійної роботи створюються закладом освіти і його підрозділами, відповідальними за конкретні напрями освітньої діяльності. Матеріально – технічне забезпечення самостійної роботи студентів включає:

- бібліотеку з читальною залом, укомплектовану відповідно до чинних норм;
- комп'ютерні класи з можливістю роботи в Інтернеті;
- місця проходження практики (бази практики) відповідно до укладених договорів;
- навчальну і навчально – методичну літературу, розроблену з урахуванням частки самостійної роботи студентів, та інші матеріали.

2.2.2. Під час організації самостійної роботи студентів із використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних тощо) передбачається можливість отримання необхідної консультації чи допомоги з боку фахівця.

2.2.3. Бібліотека Коледжу забезпечує освітній процес необхідною літературою та інформацією (комплектує бібліотечний фонд навчальною, методичною, науковою, періодичною, довідковою літературою згідно з

навчальними планами та програмами (зокрема і літературою на електронних носіях).

2.2.4. Самостійна робота студентів може також проводитися на базах практики в період проведення всіх видів навчальних та виробничих практик на підприємствах різного профілю міста та регіонів.

2.2.5. Під час проведення лабораторних, самостійних дослідницьких робіт на технічному чи лабораторному устаткуванні з метою безпечного проведення робіт усі студенти ознайомлюються з правилами техніки безпеки, протипожежними заходами, правилами особистої гігієни, способами надання першої медичної допомоги в разі виникнення нещасних випадків тощо.

2.2.6. Усі види самостійної роботи виконуються за безпосереднього контролю (керівництва) викладачів.

2.3. Вимоги до самостійної роботи

2.3.1. Самостійна навчальна робота виконується студентами під керівництвом викладача, що здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі.

2.3.2. Самостійна робота студентів повинна мати такі ознаки:

– бути виконаною особисто студентом або студентською підгрупою (командою), де кожен її член самостійно виконує свою частину колективної роботи;

– являти собою закінчену розробку (закінчений етап розробки), де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів;

– демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються;

– мати навчальну й/або практичну спрямованість і значимість (при виконанні науково – дослідницької роботи).

2.3.3. Самостійна письмова робота оформлюється відповідно до вимог, розроблених викладачами відповідних циклових комісій.

2.4. Організація самостійної роботи здобувачів освіти

2.4.1 Організація самостійної роботи студента становить систему заходів з цілеспрямованого навчання, контролю, стимулювання та методичного наповнення з метою забезпечення систематичності й ефективності роботи за навчальною дисципліною, при підготовці до семестрового контролю та підсумкової атестації, а також за науковою проблематикою.

2.4.2 При організації самостійної роботи студента викладачу необхідно виходити з місця і ролі навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньої (освітньо-професійної) програми для відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня (освітнього ступеня), спеціальності, спеціалізації та завдань самостійної роботи студента щодо формування відповідних компетентностей (знань, вмінь і навичок, особистісних якостей).

2.4.3 Обсяг навчального часу, відведеного для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента,

відведеного для вивчення окремої навчальної дисципліни.

2.4.4 Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту цілі в реалізації освітньої (освітньо-професійної) програми, а також питомої ваги в навчальному процесі практичних, семінарських і лабораторних занять.

2.4.5 Визначення змісту самостійної роботи студента, форм і методів її організації покладається на відповідну циклову комісію.

2.4.6 Формування змісту самостійної роботи передбачає:

- визначення та обґрунтування необхідного переліку розділів, тем, питань, завдань, що виносяться на самостійну роботу студента;
- визначення змісту та обсягу теоретичної навчальної інформації та практичних завдань із кожної теми, які виносяться на самостійну роботу студента;
- відбір методів і форм самостійної роботи студента відповідно до сучасних технологій навчання;
- визначення форм і методів контролю за самостійним виконанням студентами завдань;
- розробка критеріїв оцінювання результатів самостійної роботи студента.

2.5. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів

2.5.1. Навчально-методичний комплекс дисциплін містить компоненти самостійної роботи студента, що можуть відобразитися в:

- робочій програмі дисципліни;
- календарно-тематичному плані лекційних та практичних/семінарських занять;
- опорному конспекті лекцій;
- збірниках задач і завдань до практичних/семінарських занять з дисципліни;
- практикумах;
- тематиках рефератів і доповідей;
- тематиках курсових робіт і методичних рекомендацій щодо їхнього виконання;
- питаннях до іспитів і заліків;
- завданнях для самостійна робота студента та методичних рекомендаціях щодо їхнього виконання;
- ситуаційних вправах та ділових іграх;
- друкованих та електронних підручниках, навчальних посібниках;
- тестових завданнях та завданнях для контрольних робіт;
- дистанційних курсах.

2.5.2. Для самостійна робота студента також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна, періодична література, інтернет-ресурси.

2.5.3. Повний перелік навчально-методичного забезпечення самостійної роботи студента уточнюється викладачем та доводиться до відома студентів під час заняття.

3. Система контролю виконання самостійної роботи студента

3.1 Контроль самостійної роботи студента здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Київському професійно – педагогічному фаховому коледжі імені Антона Макаренка.

3.2. Контроль самостійної роботи студента у навчальному процесі може здійснюватися в різних формах представлення результатів самостійної роботи студента. Наприклад, тестування, реферат, контрольні роботи, перевірка виконання індивідуальних завдань, ділові ігри та науково-практичні конференції, семінари, написання доповідей, есе, конспекти першоджерел, інші форми.

3.3. Навчальний матеріал дисципліни, засвоєний студентом під час самостійної роботи (поряд з таким, який опрацьовується під час інших навчальних занять), вноситься на поточний та підсумковий контроль.

3.4. Можливість здійснення студентом самоконтролю передбачається у Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Київському професійно – педагогічному фаховому коледжі імені Антона Макаренка.

3.5. До засобів самоконтролю відносяться:

- складання плану відповіді, формулювання висновків на основі вивченого навчального матеріалу;
- самотестування;
- робота з літературою з метою уточнення та доповнення фактичного матеріалу, порівняння зі зразком;
- перевірка правильності виконання завдань за допомогою рекомендованих джерел тощо.

4. Критерії оцінки результатів самостійної роботи

4.1 У ході проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних задач;
- обґрунтованість і логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно із висунутими вимогами.

5. Проведення консультацій викладачами коледжу при організації самостійної роботи студентів

5.1. Консультація – один із видів навчальних занять у коледжі, що передбачає роботу викладача зі студентом або групою студентів, яка проводиться поза розкладом навчальних занять з певної дисципліни.

5.2. Сутність проведення консультації полягає у створенні необхідних умов для реалізації пізнавальної діяльності студентів і має на меті здійснення роз'яснення, систематизації, поглиблення та закріплення теоретичних і практичних знань, які студенти отримують в процесі навчання, зокрема, і під час практики.

5.3. Метою проведення консультацій є:

– виявлення обсягу, глибини і якості сприйняття студентом навчального матеріалу; недоліків чи прогалин у знаннях студента та встановлення їх причин і шляхів усунення;

– стимулювання інтересу студента до навчальної дисципліни;

– підвищення рівня підготовки студента, всебічне сприяння в опануванні ним матеріалів навчальної дисципліни;

– розвиток у студента навичок самостійного опрацювання матеріалу та оволодіння методикою досліджень, зокрема наукових.

5.4. Консультації є невід'ємною складовою робочого часу викладача і проводяться в його межах.

5.5. Консультації з самостійної роботи студента проводяться перед виконанням та при підведенні підсумків самостійної роботи, у процесі роботи студентів над курсовими роботами та підготовці до Підсумкової атестації.

5.6. Консультації викладача зі студентами проводяться відповідно до графіку, в якому визначено день, час проведення консультації та номер аудиторії (лабораторії, кабінету).

5.7. Студентові, який звернувся у визначений графіком час, викладач зобов'язаний надати консультацію або провести індивідуальну роботу, зокрема і з метою відпрацювання пропущених навчальних занять.